



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

# NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 231/2018-34

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 18. septembra 2018 v senáte zloženom z predsedu Rudolfa Tkáčika, zo sudkyne Jany Baricovej a sudcu Mojmíra Mamojku v konaní o sťažnosti obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom [REDACTED], [REDACTED], pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 1 S 267/2016-40 z 19. decembra 2017 takto

## r o z h o d o l :

1. Základné právo obchodnej spoločnosti [REDACTED] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 1 S 267/2016-40 z 19. decembra 2017 p o r u š e n é b o l i .

2. Uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 1 S 267/2016-40 z 19. decembra 2017 z r u š u j e a v e c v r a c i a t o m u t o s ú d u n a d ě a ľ š i e k o n a n i e .

3. Krajský súd v Bratislave je p o v i n n ý uhradiť trovy právneho zastúpenia obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] v sume 585,75 € (slovom päťstoosemdesiatpäť eur a sedemdesiatpäť centov) na účet advokáta [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

## O d ô v o d n e n i e :

### I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) uznesením č. k. III. ÚS 231/2018-15 z 13. júna 2018 prijal na ďalšie konanie sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 1 S 267/2016-40 z 19. decembra 2017.

2. Napadnutým uznesením krajský súd zamietol sťažnosť sťažovateľky proti uzneseniu krajského súdu č. k. 1 S 267/2016-32 z 21. septembra 2017 (vydaného vyšším súdnym úradníkom) o zastavení konania, predmetom ktorého bolo preskúmanie „*zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. spisu UPS/US1/KGRaVSU/BEZ/2016/16512, č. záznamu 2016/134956 zo dňa 13. 09. 2016, ktorým bolo na základe odvolania žalobcu potvrdené rozhodnutie Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny, odboru sprostredkovateľských služieb, č. 2015/23315/201571/OSS zo dňa 22. 12. 2015 o zrušení povolenia na vykonávanie činnosti agentúry dočasného zamestnávania*“, keďže napriek výzve krajského súdu č. k. 1 S 267/2016-27 z 1. marca 2017 (doručenej právnomu zástupcovi sťažovateľky 22. mája 2017) na zaplatenie súdneho poplatku v sume 70 € za podanie žaloby v lehote 10 dní od jej doručenia tak do vydania rozhodnutia krajského

súdu neurobila. V odôvodnení napadnutého uznesenia krajský súd konštatoval, že „žalobca vo svojej sťažnosti proti uzneseniu, ktorým súd zastavil konanie, žiadal zrušiť napadnuté uznesenie jednak z dôvodu, že súd nemôže zastaviť konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku v prípade, ak už konal vo veci samej v zmysle ust. § 10 ods. 2 písm. a) Zákona o súdnych poplatkoch (ako tomu malo byť podľa žalobcu v tomto prípade), ako aj z dôvodu, že podľa právnej úpravy, ktorá sa má na konanie vedené pod sp. zn. 1 S/267/2016 v zmysle označených prechodných ustanovení uvedených v Zákone o súdnych poplatkoch aplikovať, súd zruší uznesenie o zastavení konania, ak bol súdny poplatok zaplatený do konca lehoty na podanie odvolania proti takému uzneseniu“. Prvú námietku sťažovateľky krajský súd posúdil ako nedôvodnú s tým, že „predpoklady priznania odkladného účinku správnej žalobe tak, ako sú upravené v ust. § 185 SSP, nemajú svoje opodstatnenie a ani nevyžadujú meritórne posudzovanie žalobných dôvodov a návrhov. Preto ani vydanie uznesenia č. k. 1 S/267/2016-24 zo dňa 31. 01. 2017, ktorým tunajší súd odložil vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného, v danej veci neiniciovalo meritórne preskúmavanie veci, ktoré by malo za následok vznik prekážky pre rozhodnutie o zastavení konania podľa ust. § 10 ods. 2 písm. a) Zákona o súdnych poplatkoch. Všetky žalobcom označené úkony správneho súdu smerovali len ku príprave pojednávania, k dočasnej úprave pomerov strán a k poskytnutiu dočasnej preventívnej ochrany žalobcovi pred prípadne negatívnymi dôsledkami napadnutého rozhodnutia. Ku konaniu vo veci samej v konaní vedenom pod sp. zn. 1 S/267/2016 však dosiaľ nedošlo.“. Vo vzťahu k druhej námietke sťažovateľky krajský súd poukázal na to, že „zákon č. 152/2017 Z. z., ktorý novelizoval Zákon o súdnych poplatkoch, neobsahoval žiadne prechodné ustanovenie, ktorým by sa upravovala aplikabilita predchádzajúcej právnej úpravy. A vzhľadom na to, že Zákon o súdnych poplatkoch je procesnoprávnym predpisom, v prípade absencie prechodnej úpravy vo vzťahu ku konkrétnej novele zákona, platí okamžitá aplikabilita tejto procesnoprávnej normy, tzn. novelizované ust. § 10 ods. 3 Zákona o súdnych poplatkoch sa vzťahuje na všetky právne vzťahy, súdne konania a poplatkové povinnosti, teda aj tie, ktoré vznikli pred 01. 07. 2017 (ako tomu bolo v prípade povinnosti žalobcu zaplatiť súdny poplatok za podanú správnu žalobu)“, preto je „argumentácia žalobcu, ktorý sa odvoláva na prechodné ustanovenia prijaté v súvislosti s týmto prípadom nesúvisiacimi novelami Zákona o súdnych poplatkoch (vykonanými inými osobitnými zákonmi), a ktoré riešia časovú pôsobnosť noriem, ktoré

*nadobudli účinnosť v iný deň, ako zákon č. 152/2017 Z. z., ktorý novelizoval ust. § 10 ods. 3 Zákona o súdnych poplatkoch“, nesprávna. Podľa názoru krajského súdu „pre celkové posúdenie dôvodnosti sťažnosti žalobcu je dôležité to, že žalobca bol riadne vyzvaný na zaplatenie súdneho poplatku za podanú správnu žalobu v lehote 10 dní od doručenia výzvy, pričom výzva bola doručená právnomu zástupcovi žalobcu dňa 22. 05. 2017. Napriek poučeniu o následkoch nezaplatenia súdneho poplatku podľa ust. § 10 ods. 1 Zákona o súdnych poplatkoch, žalobca súdny poplatok riadne a včas nezaplatil. Žalobca, zastúpený advokátom, si musel byť vedomý následkov súvisiacich s nezaplatením súdneho poplatku za žalobu. Prípadné spoliehanie sa na to, že podľa pôvodnej právnej úpravy bolo možné súdny poplatok dodatočne zaplatiť v lehote na podanie odvolania proti uzneseniu o zastavení konania, predstavuje konanie, ktoré je jednoznačne v rozpore s princípom rýchlosti a hospodárnosti konania. K tomu je treba taktiež dodať, že k novele ust. § 10 ods. 3 Zákona o súdnych poplatkoch došlo s účinnosťou od 01. 07. 2017, k zastaveniu tohto konania uznesením zo dňa 21. 09. 2017. Aj po novelizácii predmetného ustanovenia mal teda žalobca dostatok času na to, aby súdny poplatok zaplatil pred tým, ako správny súd konanie zastavil, aby tým odvrátil následky spojené s týmto úkonom súdu. Konanie žalobcu, ktorý napriek tejto skutočnosti zaplatil poplatok až po zastavení konania, nemôže preto požívať ochranu ani zákona, ani súdu. Na základe vyššie uvedených skutočností dospel súd k záveru, že vydané rozhodnutie o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku za podanú správnu žalobu bolo vecne správne.“.*

3. Sťažovateľka považuje napadnuté uznesenie krajského súdu za arbitrárne a nezákonné, porušujúce jej právo na spravodlivý súdny proces, pričom poukazuje na skutočnosť, že súčasne s podanou správnu žalobou (24. novembra 2016) navrhla, aby správny súd v zmysle § 185 písm. a) Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) priznal správnej žalobe odkladný účinok. Tvrdí, že „súd začal konať vo veci samej ešte pred vyzvaním žalobcu na zaplatenie súdneho poplatku, a to:

- výzvou resp. vydaním uznesenia, ktorú(é) zaslal ÚPSVaR Bratislava v procesnom postavení žalovaného na vyjadrenie sa k správnej žalobe, ďalej

- zaslaním vyjadrenia ÚPSVaR Bratislava zo dňa 10. 1. 2017 spolu s prípisom súdu zo dňa 27. 1. 2017 sťažovateľovi v procesnom postavení žalobcu. Podania boli doručené sťažovateľovi 22. 2. 2017, ďalej

- vydaním uznesenia sp. zn. 1 S/267/2016-24 zo dňa 31. 1. 2017 o odložení vykonateľnosti rozhodnutia ÚPSVaR Bratislava, ktoré bolo doručené žalobcovi 24. 2. 2017...

*Po vykonaní týchto viacerých úkonov mal porušovateľ riadne pokračovať v konaní...*

*Uznesenie porušovateľa sp. zn. 1 S/267/2016-24 zo dňa 31. 1. 2017 je svojou povahou rozhodnutím vo veci samej, pretože s nastúpením odkladného účinku sú spojené tieto právne následky:*

*1. pozastavujú sa účinky napadnutého rozhodnutia ÚPSVaR Bratislava č. UPS/US1/KGRaVSU/BEZ/2016/16512 zo dňa 13. 9. 2016 a*

*2. rozhodnutie ÚPSVaR Bratislava č. UPS/US1/KGRaVSU/BEZ/2016/16512 zo dňa 13. 9. 2016, ktorého sa odkladný účinok týka, nemôže byť podkladom na vydanie naň nadväzujúcich rozhodnutí...*

*Priznanie odkladného účinku spôsobuje ničotnosť preskúmaného rozhodnutia ÚPSVaR Bratislava č. UPS/US1/KGRaVSU/BEZ/2016/16512 zo dňa 13. 9. 2016 až do právoplatného skončenia konania pod sp. zn. 1 S/267/2016 a sťažovateľ tak môže aj naďalej vykonávať činnosť agentúry dočasného zamestnávania na základe rozhodnutia – povolenia ÚPSVaR.“.*

4. Sťažovateľka súdny poplatok v sume 70 € uhradila 24. novembra 2017 prostredníctvom banky (platobným príkazom) na účet krajského súdu, pričom kópiu tohto dokladu pripojila k sťažnosti proti uzneseniu krajského súdu č. k. 1 S 267/2016-32 z 21. septembra 2017 o zastavení konania.

5. Na základe výzvy ústavného súdu sa k veci listom sp. zn. 1 SprV 374/2018 z 25. júla 2018 vyjadril predseda krajského súdu, v ktorom konštatoval, že „*nie každý úkon súdu vykonaný vo vzťahu k účastníkom konania, či už v rámci skúmania procesných podmienok, počas prípravy pojednávania alebo v inej fáze konania, má automaticky účinky začatia konania vo veci samej. S poukazom na doterajšiu rozhodovaciu prax a právny názor*

všeobecných, ale i správnych súdov Slovenskej republiky, za okamih začatia konania vo veci samej možno spravidla považovať úkon súdu, resp. predsedu senátu/samosudcu, ktorým otvára pojednávanie a vyzve žalobcu na prednes žaloby. Až v tej fáze konania, teda po ukončení prípravy pojednávania a zistení predpokladov pre rozhodovanie o merite veci, možno hovoriť o konaní vo veci samej. Doručovanie vyjadrení účastníkov konania predstavuje len procesné úkony vykonávané za účelom prípravy pojednávania, resp. rozhodnutia bez pojednávania tam, kde to príslušné ustanovenia Správneho súdneho poriadku pripúšťajú. Samotným doručením, hoci i podaním účastníkov vo veci samej, sa súdne konanie nedostáva do fázy konania vo veci samej, ale ich doručenie privodzuje povinnosť prípravných úkonov súdu (napr. skúmanie náležitostí a podmienok, doručenie protistrane). Podobne ani pri rozhodovaní o návrhu na priznanie odkladného účinku správnej žaloby súd meritórne nepreskúmava žalobu (jej dôvodnosť), ale skúma splnenie predpokladov priznania odkladného účinku správnej žaloby, tak, ako sú upravené v ust. § 185 Správneho súdneho poriadku a tieto zásadne nevyžadujú meritórne posudzovanie žalobných dôvodov a námietok voči napadnutému rozhodnutiu žalovaného. Vzhľadom na uvedené ani vydanie uznesenia č. k. 1 S/267/2016-24 zo dňa 31. 01. 2017, ktorým tunajší súd odložil vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného, v danej veci neiniciovalo meritórne preskúmanie veci, ktoré by malo za následok vznik prekážky pre rozhodnutie o zastavení konania podľa ust. §10 ods. 2 písm. a) zákona o súdnych poplatkoch. Naopak, všetky žalobcom označené úkony správneho súdu smerovali len k príprave pojednávania, k dočasnej úprave pomerov strán a k poskytnutiu dočasnej preventívnej ochrany žalobcovi pred prípadne negatívnymi dôsledkami napadnutého rozhodnutia (uznesenie o odložení vykonateľnosti, resp. o priznaní odkladného účinku žaloby). Ku konaniu vo veci samej v konaní vedenom pod sp. zn. 1 S/267/2016 však nedošlo. Za daných okolností preto neobstojí ani aplikácia ust. § 10 ods. 2 písm. a) zákona o súdnych poplatkoch, ktorého použitia sa žalobkyňa sťažnosťou domáhala. O neuhradení súdneho poplatku vo veci konajúci senát získal vedomosť až pri predložení spisu k termínu verejného vyhlásenia rozsudku (t. j. ku dňu 21. 09. 2017). Z vyššie uvedených dôvodov, keď sťažovateľka odôvodnila svoju ústavnú sťažnosť nesprávnym postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 1 S/267/2016, ktorý mal spočívať v tom, že v rozpore so zákonom zastavil konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku, je potrebné konštatovať,

že predmetná sťažnosť je nedôvodná, pretože neboli splnené podmienky vyžadované ust. § 10 ods. 2 písm. a) zákona o súdnych poplatkoch tak, ako sa sťažovateľka mylne domnievala; správny súd totiž do vydania rozhodnutia o zastavení konania nezačal konať vo veci samej, teda meritórne nepreskúmaval právnu vec z hľadiska opodstatnenosti správnej žaloby, a preto nenastal zákonný dôvod, podľa ktorého má súd povinnosť nezastaviť konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku.“. Predseda krajského súdu k vyjadreniu pripojil spis krajského súdu sp. zn. 1 S 267/2016.

6. Dňa 8. augusta 2018 bolo ústavnému súdu doručené stanovisko sťažovateľky k vyjadreniu predsedu krajského súdu, v ktorom tvrdenia predsedu krajského súdu vyvrátila s poukazom na § 55 ods. 2 SSP, podľa ktorého podanie vo veci samej je najmä žaloba, zmena žaloby, späťvzatie žaloby, sťažnosť, kasačná sťažnosť, a ak to z povahy veci vyplýva, aj návrh na priznanie odkladného účinku. Sťažovateľka zároveň vyčíslila trovy právneho zastúpenia celkovou sumou 585,75 €.

7. Predseda krajského súdu aj právny zástupca sťažovateľky vo svojich podaniach uviedli, že netrvajú na verejnom ústnom pojednávaní, preto ústavný súd s ich súhlasom podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

## II.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Zmyslom a účelom princípu subsidiarity vyjadreného v citovanom článku ústavy je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených

kompetencií (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05). Zásada subsidiarity reflektuje princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04). V tejto súvislosti ústavný súd opakovane judikuje, že pri uplatňovaní uvedenej právomoci nie je jeho úlohou zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, II. ÚS 231/04).

10. Predmetom sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľky zaručeného čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu (bod 2) vydaným v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy, odôvodnená nesprávnou interpretáciou ustanovení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“) upravujúcich následky nezaplatenia poplatku.

11. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

12. Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

13. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo prejednaná súdom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

14. Správne súdnictvo je primárne prostriedkom ochrany subjektívnych práv adresáta výkonu verejnej správy v jej najrôznejších podobách. Len sekundárne je kritériom poskytovania tejto ochrany zákonnosť verejno-mocenských aktivít verejnej správy. Inými slovami, správne súdnictvo v systéme právneho štátu nemá slúžiť naprávaniu nezákonnosti vo verejnej správe bez akéhokoľvek zreteľa na dopad eventuálne zistenej nezákonnosti na subjektívno-právnu pozíciu dotknutého. Účelom správneho súdnictva nie je náprava nezákonnosti vo verejnej správe, ale účinná ochrana subjektívnych práv fyzickej osoby alebo právnickej osoby, voči ktorej je verejná správa v jednotlivom prípade vykonávaná. Správny súd spravidla nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutého postupu alebo rozhodnutia orgánu verejnej správy (III. ÚS 502/2015, IV. ÚS 596/2012).

15. Článok 46 ods. 2 ústavy zaručuje ústavné právo fyzických osôb a právnických osôb, ktoré obhájitelným spôsobom tvrdia, že boli na svojich právach ukrátené rozhodnutím orgánu verejnej správy, obrátiť sa na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak, pričom z právomoci súdu nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd. Obhájitelnosť tvrdenia v danom prípade znamená, že vzhľadom na právnu úpravu a na okolnosti prípadu bolo konkrétne rozhodnutie orgánu verejnej správy spôsobilé zasiahnuť do práv alebo právom chránených záujmov fyzických osôb alebo právnických osôb, ktoré tvrdia, že boli rozhodnutím orgánu verejnej správy dotknuté. V tomto rozsahu (pokiaľ ide o garantovanie práva na prístup k súdu) predstavuje ustanovenie čl. 46 ods. 2 ústavy *lex specialis* vo vzťahu k všeobecnejšiemu

ustanoveniu čl. 46 ods. 1 ústavy. Aj v prípadoch, keď právo na prístup k súdu účastníka súdneho konania má svoj ústavný základ v čl. 46 ods. 2 ústavy, je súd konajúci vo veci viazaný princípmi spravodlivého súdneho konania vyplývajúcimi z čl. 46 ods. 1 ústavy. Obsah základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nespočíva iba v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Zahŕňa taktiež právo na určitú kvalitu súdneho konania definovanú procesnými garanciami spravodlivého súdneho konania, ako sú požiadavky rešpektovania zásad kontradiktórnosti alebo rovnosti zbraní, či právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktorá má byť v konkrétnom prípade poskytnutá. Zásada spravodlivosti obsiahnutá v práve na spravodlivé súdne konanie, ktoré vyplýva z čl. 46 ods. 1 ústavy, totiž vyžaduje, aby súdy založili svoje rozhodnutia na dostatočných a právne relevantných dôvodoch zodpovedajúcich konkrétnym okolnostiam prerokúvanej veci (m. m. III. ÚS 305/08).

16. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení rozhodnutia dbať na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09). Zároveň platí, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04).

17. Rovnako z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vyplýva, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz c. Španielsku z 21. 1. 1999). Ani judikatúra ESLP nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide

o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georiadis c. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998). Z práva na spravodlivý súdny proces vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. 4. 1993, II. ÚS 410/06).

18. Právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú teda v zásade identické (IV. ÚS 147/08).

19. Podľa § 5 ods. 1 písm. a) zákona o súdnych poplatkoch poplatková povinnosť vzniká podaním žaloby, návrhu, odvolania, žaloby na obnovu konania, dovolania, kasačnej sťažnosti alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom žalobca alebo navrhovateľ, odvolateľ, ten, kto podal žalobu na obnovu konania, dovolateľ a ten, kto podal kasačnú sťažnosť.

20. Podľa § 8 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch poplatok za podanie návrhu alebo žiadosti, poplatok za uplatnenie námietky zaujatosti v konkurznom konaní alebo reštrukturalizačnom konaní podľa osobitného predpisu a poplatok za konanie o dedičstve je splatný vznikom poplatkovej povinnosti... Podľa § 8 ods. 4 zákona o súdnych poplatkoch ostatné poplatky sú splatné do troch dní po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa uložila povinnosť zaplatiť poplatok.

21. Podľa § 9 ods. 7 zákona o súdnych poplatkoch v konaní pred správnym súdom sa poplatok platí správne mu súdu, ktorý vo veci koná. V konaní o kasačnej sťažnosti sa poplatok platí súdu, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal.

22. Podľa § 10 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch ak nebol zaplatený poplatok splatný podaním žaloby, návrhu na začatie konania, dovolania alebo kasačnej sťažnosti, súd podľa § 9 vyzve poplatníka, aby poplatok zaplatil v lehote, ktorú určí, spravidla v lehote desiatich dní od doručenia výzvy; ak aj napriek výzve poplatok nebol zaplatený v lehote,

súd konanie zastaví. O následkoch nezaplatenia poplatku musí byť poplatník vo výzve poučený.

23. Podľa § 10 ods. 2 písm. a) zákona o súdnych poplatkoch pre nezaplatenie poplatku súd podľa § 9 konanie nezastaví, ak už začal konať vo veci samej.

24. Podľa § 10 ods. 3 prvej vety zákona o súdnych poplatkoch prvoinštančný súd zruší uznesenie o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku, ak bol súdny poplatok zaplatený v lehote určenej súdom podľa odseku 1 alebo ak sú na to dôvody podľa odseku 2.

25. Podľa § 55 ods. 2 SSP podanie vo veci samej je najmä žaloba, zmena žaloby, späťvzatie žaloby, sťažnosť, kasačná sťažnosť, a ak to z povahy veci vyplýva, aj návrh na priznanie odkladného účinku.

26. Podľa § 185 písm. a) SSP správny súd môže na návrh žalobcu a po vyjadrení žalovaného uznesením priznať správnej žalobe odkladný účinok, ak by okamžitým výkonom alebo inými právnymi následkami napadnutého rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo opatrenia orgánu verejnej správy hrozila závažná ujma, značná hospodárska škoda či finančná škoda, závažná ujma na životnom prostredí, prípadne iný vážny nenapraviteľný následok a priznanie odkladného účinku nie je v rozpore s verejným záujmom.

27. Podľa § 186 ods. 1 SSP nastúpením odkladného účinku zo zákona alebo jeho priznaním na základe rozhodnutia správneho súdu podľa § 185 sa pozastavujú účinky napadnutého rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo opatrenia orgánu verejnej správy a takéto rozhodnutie alebo opatrenie nemôže byť podkladom na vydanie naň nadväzujúcich rozhodnutí orgánov verejnej správy alebo opatrení orgánov verejnej správy.

28. Podľa § 186 ods. 2 SSP odkladný účinok zaniká právoplatnosťou rozhodnutia správneho súdu vo veci samej.

29. Podľa § 189 SSP uznesenie o priznaní odkladného účinku môže správny súd i bez návrhu uznesením zrušiť, ak sa v priebehu konania ukáže, že na priznanie odkladného účinku neboli dané dôvody alebo tie medzičasom odpadli.

30. Ústavný súd súhlasí so záverom krajského súdu o nesprávnej argumentácii sťažovateľky odvolávajúcej sa na prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 1. februára 2017 (§ 18g zákona o súdnych poplatkoch), a teda nemožnosti aplikovať na daný prípad § 10 ods. 3 prvú vetu zákona o súdnych poplatkoch v znení účinnom do 30. júna 2017, podľa ktorej prvoinštančný súd zruší uznesenie o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku, ak poplatník zaplatí súdny poplatok do konca lehoty na podanie odvolania. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na znenie § 5 ods. 4 zákona č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, podľa ktorého prechodné ustanovenia obsahujú právnu úpravu režimu prechodného spolupôsobenia doterajšieho právneho predpisu a nového právneho predpisu na právne vzťahy upravené doterajším právnym predpisom. Formulácia prechodných ustanovení musí byť úplná a presná, aby ich prepojenie s konkrétnymi zmenami v právnom predpise bolo jednoznačné, a vytvárali tak právny základ pre plynulý prechod existujúcich právnych vzťahov na novú právnu úpravu. V prechodných ustanoveniach sa vyjadruje aj časovo obmedzená účinnosť ustanovení právneho predpisu. Z dôvodovej správy k uvedenému zákonu vyplýva, že „účelom prechodných ustanovení je vyriešenie a odstránenie možných aplikačných problémov pri prechode z doterajšej právnej úpravy na novú právnu úpravu, ak nová právna úprava zasahuje do právnych vzťahov, ktoré vznikli na základe doterajšej právnej úpravy. Formulácia prechodných ustanovení preto musí byť presná, úplná, jednoznačná a nespochybniteľná, aby sa vytvoril jednoznačný právny základ pre dotknuté právne vzťahy a umožnil sa im plynulý prechod na novú právnu úpravu po účinnosti nového právneho predpisu, a aby nevznikli pochybnosti o tom, akým právnym režimom sa majú tieto právne vzťahy riadiť. Okrem presnej formulácie prechodných ustanovení sa vyžaduje aj ich previazanosť a spojitosť s konkrétnymi zmenami v právnom predpise, aby aj s odstupom času a po prípadných ďalších novelizáciách právneho predpisu bolo zrejmé, na aké zmeny v právnom predpise boli tieto prechodné ustanovenia naviazané.“

31. Avšak vo vzťahu k aplikácii § 10 ods. 1 a § 10 ods. 2 písm. a) zákona o súdnych poplatkoch nie je napadnuté uznesenie krajského súdu presvedčivo odôvodnené, jeho tvrdenia uvedené v bodoch 27 až 29 napadnutého uznesenia (bod 3) nezohľadňujú aktuálnu právnu úpravu, čo v konečnom dôsledku zakladá jeho nepreskúmateľnosť a ústavnú neudržateľnosť.

32. Z obsahu predloženého súdneho spisu ústavný súd zistil, že na základe návrhu sťažovateľky z 18. novembra 2016 krajský súd uznesením č. k. 1 S 267/2016-24 z 31. januára 2017 odložil vykonateľnosť rozhodnutia orgánu verejnej správy až do právoplatného skončenia konania vo veci samej, pretože „*považoval dôvody uvedené v žiadosti žalobcu o odklad vykonateľnosti napadnuté rozhodnutia, resp. v návrhu na priznanie odkladného účinku správnej žaloby za opodstatnené*“.

33. „Zaradenie návrhu na priznanie odkladného účinku, ak to vyplýva z povahy veci, medzi podania vo veci samej, súvisí s tým, že nová právna úprava správneho súdneho konania radikálne mení doterajšiu právnu úpravu odkladu vykonateľnosti, a to i s ohľadom na zavedenie jednoinštančného konania v správnom súdnictve. Rozlišovanie podania vo veci samej a podania, ktoré nie je podaním vo veci samej, sa pritom odráža v Správnom súdnom poriadku jednak v nutnosti dodatočného doručenia podania vo veci samej, urobeného v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe, autorizovanej podľa osobitného predpisu (§ 56 SSP), jednak v postupe odstraňovania väd podania (§ 58 – 59 SSP). Vymedzenie podania vo veci samej úzko súvisí s dispozičnou zásadou, ktorá ovláda správne súdne konanie (§ 5 ods. 5 SSP)... Za podanie, ktoré nie je podaním vo veci samej, pritom možno označiť napríklad návrh na oslobodenie od súdnych poplatkov podľa § 166 SSP, námietku zaujatosti sudcu podľa § 90 a 91 SSP či žiadosť o nariadenie pojednávania podľa § 107 ods. 1 písm. a) a § 182 ods. 1 písm. g) SSP, návrh na odročenie pojednávania podľa § 115 SSP, návrh na prerušenie konania v zmysle § 100 SSP či návrh na vykonanie dôkazov podľa § 121 SSP... Platí, že hmotnoprávny úkon účastníka konania je voči správne súdu účinný okamihom jeho preukázateľného doručenia.“ (Baricová, J.; Fečík, M.; Števček, M.; Filová, A.; a kol. Správny súdny poriadok. Komentár. Bratislava: C. H. Beck, 2018. s. 373 až 376).

34. Rozhodnutie správneho súdu o priznaní odkladného účinku správnej žalobe podľa § 185 písm. a) SSP má charakter úkonu vo veci samej a ako také bráni zastaveniu konania podľa § 10 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch.

35. Z § 186 ods. 2 SSP jednoznačne vyplýva, že k zániku odkladného účinku dochádza *ex lege* právoplatnosťou rozhodnutia správneho súdu vo veci samej, resp. podľa § 189 SSP môže uznesenie o priznaní odkladného účinku zaniknúť aj skôr – na základe rozhodnutia správneho súdu, ak sa v priebehu konania ukáže, že na priznanie odkladného účinku neboli dané dôvody alebo tie medzičasom odpadli.

36. V napadnutom uznesení takéto odôvodnenie absentuje.

37. Krajský súd v napadnutom uznesení nezohľadnil už citované východiská ochrany základných práv a slobôd, a preto jeho prístup k ochrane týchto práv nemožno považovať za dostatočný a nemožno ho hodnotiť inak ako prísne formalistický, odporujúci obsahu základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru.

38. Na uvedenom skutkovom základe ústavný súd rozhodol, že napadnutým uznesením krajského súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1), preto napadnuté uznesenie krajského súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a jemu zodpovedajúcemu § 56 ods. 2 a § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie (bod 2 výroku nálezu).

39. Podľa § 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd právoplatné rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah zruší a vec vráti na ďalšie konanie, ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je povinný vec znova prerokovať a rozhodnúť. V tomto konaní alebo postupe je viazaný právnym názorom ústavného súdu.

40. Podľa § 56 ods. 7 zákona o ústavnom súde ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je viazaný rozhodnutím podľa odseku 3, ktoré je vykonateľné jeho doručením.

41. Úlohou krajského súdu preto bude opätovne rozhodnúť o sťažnosti sťažovateľky (proti uzneseniu správneho súdu vydanému súdnym úradníkom) majúc na zreteli, že spravodlivosť, ktorá je osobitne zvýraznená v čl. 6 ods. 1 dohovoru, je kritériom ukladajúcim každému všeobecnému súdu povinnosť hľadať také riešenie ním prejednávanej veci, ktoré nebude možné vyhodnotiť ako popierajúce zmysel a účel príslušných zákonných ustanovení.

### III.

42. Sťažovateľka v podaní z 3. augusta 2018 požiadala ústavný súd o priznanie náhrady trov konania, ktoré vyčíslila celkovou sumou 585,75 €.

43. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

44. Pri rozhodovaní o priznaní náhrady trov konania ústavný súd vychádzal z § 1 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), podľa ktorého výpočtovým základom pre účely tejto vyhlášky je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok predchádzajúceho kalendárneho roka, ak odsek 4 neustanovuje inak. Táto podľa oznámenia Štatistického úradu Slovenskej republiky za I. polrok 2017 predstavovala sumu 921 €.

45. Ústavný súd preto v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c) a § 16 ods. 3 vyhlášky priznal sťažovateľke náhradu trov konania v celkovej sume 585,75 €

z dôvodu trov právneho zastúpenia, a to za tri úkony právnej služby (príprava a prevzatie veci, písomné vyhotovenie sťažnosti a stanovisko k vyjadreniu predsedu krajského súdu – vykonané v roku 2018) v sume po 153,50 € za jeden úkon a tri režijné paušály v sume po 9,21 € za jeden paušál, ako aj 20 % DPH, ktoré zaviazal uhradiť krajský súd (bod 3 výroku nálezu).

46. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. septembra 2018